

Årsrapport

2019

Indholdsfortegnelse

- 3 Resumé
- 6 Indledning

Om Socialtilsyn Midt

- 7 1.1. Socialtilsynets kerneopgave
- 7 1.2. Hvem fører Socialtilsyn Midt tilsyn med
- 8 1.3 Socialtilsynets organisering og medarbejdere

Socialtilsynets virke 2019 - gennemgang af det kvantitative data

- 10 Kort over plejefamilier
- 11 Kort over tilbud
- 12 2.1 Tilbagekaldte godkendelser og baggrunden herfor
- 13 2.2 Godkendelse af nye sociale tilbud og plejefamilier
- 14 2.3 Tilsyn og tilsynsbesøg, herunder antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg
- 15 2.4 Iværksatte påbud, skærpede tilsyn og baggrunden herfor
- 17 2.5 Tilbudsstrukturen
- 18 2.6 Henvendelser om bekymrende forhold (whistleblower)
- 20 2.7 Sagsbehandlingstider i 2019

Økonomi

- 22 3.1. Socialtilsyn Midts økonomi 2019
- 22 3.2. Tilsynstakster og objektive finansieringsandele

Den generelle kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilier

- 25 4.1 Den generelle kvalitet på tilbudsområdet
- 26 4.2 Den generelle kvalitet på plejefamilieområdet

Socialtilsyn Midts fokuspunkter i årsrapport 2019

- 28 5.1 Magtanvendelser
- 29 5.2 Nyt godkendelseskoncept på plejefamilieområdet
- 30 5.3 Eksternt samarbejde
- 31 5.4 Socialtilsyn Midts tilfredshedsundersøgelse 2019

Resumé

I det følgende vil der blive givet en kort status på Socialtilsyn Midts portefølje, hovedkonklusionerne i Socialtilsyn Midts vurdering af kvaliteten i tilbuddene og de fokuspunkter, som belyses i årsrapporten for 2019.

Status på Socialtilsyn Midts portefølje 2019

Antal tilbud og plejefamilier

- 1.434 plejefamilier
- 362 sociale tilbud (herunder koncerner)

Antal ny-godkendelser

- 83 plejefamilier
- 17 sociale tilbud

Antal tilbagekaldte godkendelser

- 14 plejefamilier (inkl. plejefamilier, som ikke kunne ny-godkendes)
- 3 sociale tilbud

Henvendelser om bekymrende forhold (whistleblows)

I 2019 modtog Socialtilsyn Midt i alt 374 whistleblows, som fordeler sig med:

- 46 henvendelser vedrørende plejefamilier
- 328 henvendelser vedrørende tilbud

Antal iværksatte påbud og skærpede tilsyn

I 2019 udstedte Socialtilsyn Midt i alt:

- 33 påbud fordelt på 12 tilbud og 2 plejefamilier
- 9 tilbud blev godkendt med påbud
- 4 tilbud blev godkendt med skærpet tilsyn
- 2 plejefamilier blev godkendt med påbud

Kvalitet i tilbuddene

I 2019 har alle socialtilbud og plejefamilier modtaget mindst ét driftsorienteret tilsynsbesøg i henhold til lov om socialtilsyn. Socialtilsyn Midts overordnede konklusion er, at den generelle kvalitet er tilfredsstillende, og både tilbud og plejefamilier kan sikre de anbragte borgeres omsorg, trygge rammer, sundhed og medbestemmelse og dermed de rette betingelser for trivsel og udvikling for den enkelte borger.

Socialtilsyn Midts fokuspunkter i 2019

Socialtilsyn Midt har valgt at belyse følgende fokuspunkter i årsrapporten 2019:

- Magtanvendelser i 2019
- Nyt godkendelseskoncept på plejefamilieområdet
- Eksternt samarbejde
- Socialtilsyn Midts tilfredshedsundersøgelse 2019

Magtanvendelser i 2019

I 2019 modtog Socialtilsyn Midt 2.645 indberetninger om magtanvendelser, hvilket er 268 flere end i 2018. Stigningen kan have mange årsager og kan både skyldes en udvikling i indberetningspraksis, nye regler for magtanvendelse overfor børn og unge på sikrede pladser og selvfølgelig en generel stigning i antallet af magtanvendelser.

Tilbuddene er forpligtigede til at indberette og registrere alle former for magtanvendelser af hensyn til borgernes sikkerhed samt for at sikre, at borgernes grundlæggende rettigheder ikke overskrides eller krænkes. Alle indberetninger gennemgås grundigt med det formål at få et samlet overblik over antallet af magtanvendelser på de enkelte tilbud og for at vurdere, om der er behov for at følge op på brugen af magtanvendelser.

Socialtilsyn Midt vurderer, at tilbuddene generelt har en god viden om, hvordan registreringerne og indberetningerne skal udarbejdes og håndteres og oplever, at indberetningspraksis i tilbuddene bliver bedre og bedre.

Nyt godkendelseskoncept på plejefamilieområdet

2019 bød på flere store forandringer på plejefamilieområdet. 1. juli trådte den nye lovgivning i kraft, og alle eksisterende plejefamilier blev omkategoriseret efter de 3 nye plejefamilietyper: almene, forstærkede og specialiserede plejefamilier. Socialtilsyn Midt har tidligere udbudt plejefamiliekurser i samarbejde med VIA, men med den nye lovgivning er der skabt et fælles koncept for godkendelsesprocessen, hvor undervisningen er en integreret del af godkendelsen. Socialtilsyn Midt har derfor i 2019 brugt meget energi på opstarten af intern undervisning og implementering af det nye godkendelseskoncept

Eksternt samarbejde

Socialtilsyn Midt har stor glæde ud af det eksterne samarbejde, hvad enten det er tilkøbsopgaver eller deltagelse i forskellige former for samarbejdsprojekter. Samarbejdet giver perspektiv og ny inspiration til tilsynsopgaven. I årsrapporten sættes der fokus på 2 af vores samarbejdsrelationer nemlig opgaven med at føre tilsyn med landets indkvarteringssteder for uledsagede flygtningebørn og deltagelse i et SATS-puljefinansieret projekt om voldsforebyggelse på botilbud for voksne gennem koordineret tilsyn mellem Arbejdstilsynet og de 5 socialtilsyn.

I praksis betyder det, at visiterende kommuner kun i mindre grad kan orientere sig i, hvilken kvalitet en udvalgt adresse har. Desuden er det svært at orientere sig i de ganske omfangsrige rapporter, som centerkonstruktionerne får.

Socialtilsyn Midt har gjort opmærksom på de forskellige problemstillinger i forbindelse med de politiske drøftelser af lov om socialtilsyn i 2018.

Ankeafgørelser i 2018

Socialtilsyn Midt har i 2018 fået 23 afgørelser retur fra Ankestyrelsen. 3 af dem vedrørte plejefamilier og 20 af dem vedrørte tilbud.

Af de 23 afgørelser har Ankestyrelsen stadfæstet 8, ændret 2 og ophævet 13 afgørelser. 8 af de ophævede afgørelser omhandlede opkrævning af tillægstakster på tilbud med flere adresser. En praksis som Socialtilsyn Midt har haft for at kompensere for bl.a. de store centerkonstruktioner. Denne praksis er nu ændret. 4 omhandlede tolkning af organisatoriske forhold og en enkelt afgørelse omhandlede dispensation.

Socialtilsyn Midts tilfredshedsundersøgelse 2019

I 2019 har Socialtilsyn Midt gennemført en tilfredshedsundersøgelse med vilkårligt udvalgte respondenter inden for både tilbudsområdet og plejefamilieområdet. I år har undersøgelsen været delt op i to spor:

- Et spor for eksisterende og ny-godkendte plejefamilier
- Et spor for private og offentlige tilbud

500 plejefamilier og 270 tilbud har haft mulighed for at svare på tilfredshedsundersøgelsen for 2019. Svarprocenten for de to grupper var 67,7 % for plejefamilierne og 68,1 % for tilbuddene.

I tilfredshedsundersøgelsen for 2019 fremgår det, at 89 % af respondenterne fra plejefamilieområdet har svaret meget tilfredse/tilfredse til spørgsmålet 'Hvor tilfreds er du samlet set med Socialtilsyn Midt?'. Kun 1 % af respondenterne angiver, at de er utilfredse eller meget utilfredse med Socialtilsyn Midt.

På tilbudsområdet har 80 % af respondenterne svaret, at de er meget tilfredse/tilfredse til spørgsmålet 'Hvor tilfreds er du samlet set med Socialtilsyn Midt?'. På tilbudsområdet angiver 6 % at de er utilfredse eller meget utilfredse.

Til sammenligning var den samlede tilfredshed med Socialtilsyn Midt 83 % i 2018.

I tilfredshedsundersøgelsen udtrykkes fortsat stor tilfredshed på en lang række områder herunder, hvordan Socialtilsyn Midt medvirker til udvikling og forbedring af kvaliteten i tilbuddene til gavn for borgerne, information, opfølgning samt kommunikation.

Der er naturligvis også områder, hvor respondenterne efterspørger forandringer, og her fylder dokumentationskravet forud for tilsynsbesøget mest for både tilbud og plejefamilier.

2019 har således været et travlt, men spændende år i Socialtilsyn Midt. Året har både budt på forandringer og nye arbejdsgange samt på godt samarbejde med både plejefamilier, tilbud og alle vores øvrige samarbejdspartnere.

Fortsat god læselyst!

Ulla B. Andersen
Tilsynschef

Indledning

I Socialtilsyn Midts overordnede fokus er at kontrollere kvaliteten i de sociale tilbud og plejefamilier. Alle sociale tilbud og plejefamilier har i 2019 modtaget mindst ét tilsynsbesøg. På baggrund af disse besøg er det Socialtilsyn Midts overordnede vurdering, at den generelle kvalitet er tilfredsstillende.

Socialtilsyn Midt arbejder for at sikre tryghed og de bedste rammer for de mest udsatte borgere. Samtidig arbejder socialtilsynet på at sikre kvalitet og løbende udvikling i de sociale tilbud. Dette fokus kræver et tæt samarbejde med både tilbud og plejefamilier.

Kan tilbuddene og plejefamilierne ikke levere den fornødne kvalitet, kan det føre til sanktioner og i værste fald til inddragelse af godkendelsen.

Det er Socialtilsyn Midts vurdering, at de fleste sanktioner resulterer i en konstruktiv proces, hvor tilbuddet eller plejefamilien ender med at gennemgå en positiv udvikling.

Socialtilsyn Midts årsrapport er et tilbageblik på socialtilsynets arbejde i 2019.

Datagrundlaget for årsrapporten er baseret dels på et fælles datagrundlag, hvor alle 5 socialtilsyn trækker data ud fra en række fælles søgekriterier, som sikrer sammenlignelighed, dels på Socialtilsyn Midts egne datatræk og empirisk data.

Årsrapporten er opdelt i 3 spor:

- Socialtilsynets virke
 - Hvor Socialtilsyn Midts virke, portefølje og økonomi gennemgås ud fra en række kvantitative opgørelser. Alt data er baseret på et fælles datagrundlag.
- Den generelle kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilier
- Socialtilsyn Midts fokuspunkter i årsrapporten 2019
 - I årsrapporten for 2019 har Socialtilsyn Midt valgt at have fokus på: det nye godkendelseskoncept på plejefamilieområdet, eksternt samarbejde, magtanvendelser samt tilfredshedsundersøgelsen i 2019.

1. Om socialtilsyn Midt

1.1. Socialtilsynets kerneopgave

Ifølge lov om socialtilsyn § 7, stk. 3, skal Socialtilsyn Midt aflægge mindst ét årligt tilsynsbesøg hos de sociale tilbud og plejefamilier, der er omfattet af socialtilsynets tilsynsopgave. Centerkonstruktioner og tilbud med flere afdelinger skal have fysisk besøg på alle adresser og afdelinger mindst én gang om året i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn.

Formålet med tilsynet kan opsummeres på følgende måde:

- Et professionelt og uafhængigt tilsyn
- Forhindre misbrug og overgreb på tilbuddets borgere
- Kvalitet i de sociale tilbud
- Effektivitet i indsatsen

For at sikre at der ikke sker svigt, misbrug eller overgreb, og at tilbud og plejefamilier har den fornødne kvalitet, foretages der altid en konkret risikovurdering forud for et driftsorienteret tilsyn.

Socialtilsyn Midt formaliserede i 2018 det risikobaserede tilsyn for at sikre, at planlægningen af tilsyn målrettes optimalt i forhold til det enkelte tilbud/plejefamilien.

Risikovurderingen foretages i forbindelse med planlægningen af et tilsyn og tager udgangspunkt i indhentede oplysninger fra tilbuddet/plejefamilien, der sammenholdes med tidligere tilsynsrapporter. En risikovurdering har ikke kun fokus på forhold, der kan have en negativ betydning. Den er også styrende for tilsynsintensiteten, dvs. hvor omfattende tilsyn skal være, antallet af anmeldte og uanmeldte besøg, samt hvordan tilsynet planlægges og udføres. I 2019 har Socialtilsyn Midt arbejdet videre med denne metode.

Det er altid socialtilsynet, der har ansvaret for at vurdere, om tilbuddene og plejefamilierne har den nødvendige kvalitet uanset omfanget af tilsynet. Dette fordrer høj faglighed, viden og erfaring med det specialiserede område. Socialtilsyn Midt prioriterer, at alle medarbejdere har mulighed for at udvikle og forbedre deres kompetencer inden for det specialiserede område.

Tilsynskonsulenterne drøfter og sparrer løbende omkring forskellige udfordringer, som opstår, når de fører tilsyn. Disse faglige drøftelser er vigtige i udviklingen og forbedringen af tilsynsopgaven.

1.2. Hvem fører Socialtilsyn Midt tilsyn med

Socialtilsyn Midt har ansvar for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med sociale tilbud og plejefamilier:

- Plejefamilier og kommunale plejefamilier efter §66 stk. 1 nr. 1-3 i lov om social service
- Opholdssteder og døgninstitutioner for børn og unge efter § 66, stk. 1, nr. 6-8 i lov om social service
- Botilbud til voksne efter §§ 107, 108, 109 og 110 i lov om social service. Det omfatter herberger og krisecentre samt midlertidige og længerevarende botilbud til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne
- Stofmisbrugsbehandlingstilbud efter § 101 og §101 a i lov om social service
- Alkoholbehandlingstilbud efter sundhedslovens § 141
- Tilbud i form af hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 i lov om social service

Desuden føres der tilsyn med støtte efter bl.a. servicelovens § 85 til borgere, der bor i plejeboliger eller lignende boformer f.eks. almenboligloven § 105 og lejeloven, hvor borgeren er visiteret til boligen af kommunen, og hvor støtten ydes af et fast personale, som udgår fra servicearealer i tilknytning til boligerne.

¹ Oplæg v/Hanne Sognstrup, Socialstyrelsen 'Det risikobaserede tilsyn'. Årsmødet for socialtilsynene 2018.

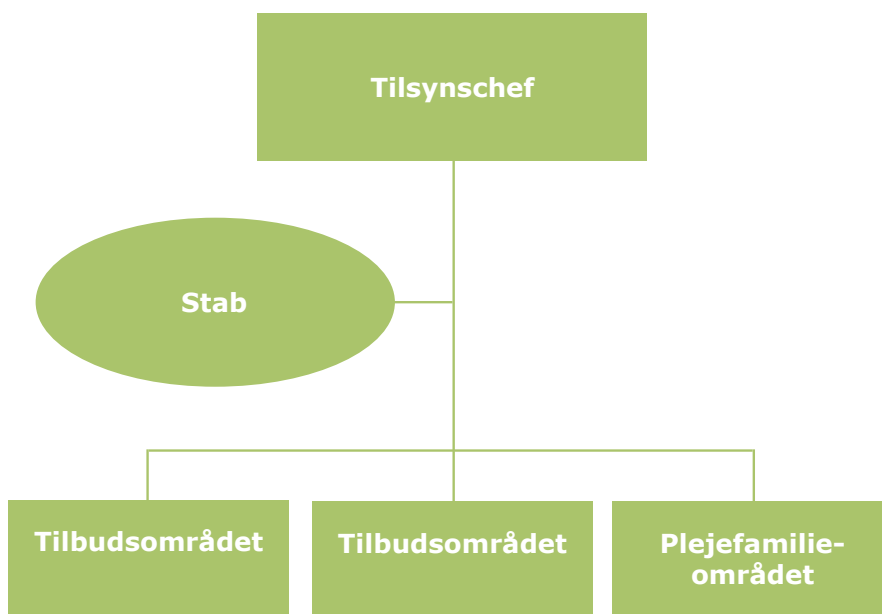
Nedenstående tabel viser ovenstående tilbudstyper fordelt på tilbud, plejefamilier og koncerner.

Tabel 1.2.1

Tilbudstyper	Ialt ²
Plejefamilier	1.434
Sociale tilbud	362
Øvrige	
Koncernlignende tilbud	4
Antal tilbud under koncernlignende tilbud	22

1.3 Socialtilsynets organisering og medarbejdere

Socialtilsyn Midt er en kommunal myndighed, som organisatorisk er forankret under en koncerndirektør i Silkeborg Kommune. Socialtilsyn Midt var i 2019 organiseret som vist nedenfor.

Socialtilsyn Midt har pr. 1. december 2019 i alt 76,7 årsværk ansat, fordelt på flg. stillinger:

- En tilsynschef
- En stabsleder
- 3 afdelingsledere
- 13,1 stabsmedarbejdere
- Staben består af jurister, økonomikonsulenter, en AC-fuldmægtig, administrative medarbejdere, en servicemedarbejder og piccoler
- 58,6 tilsynskonsulenter
- Majoriteten af tilsynskonsulenter er enten uddannede socialrådgivere eller socialpædagoger.

²Antallet af tilbud og plejefamilier er opgjort pr. 8 januar 2020.

2. Socialtilsynets virke 2019 - gennemgang af det kvantitative data

Jf. lov om socialtilsyn skal alle tilbud og plejefamilier have mindst ét tilsyn pr år. Alle tilbud og plejefamilier under Socialtilsyn Midts tilsynsmyndighed har fået mindst et tilsynsbesøg enten som anmeldt eller uanmeldt besøg. Der er tilbud og plejefamilier, som i 2019 har fået et eller flere tilsyn udover det lovpligtige tilsyn. Når en plejefamilie eller et tilbud får ekstra tilsyn, kan det f.eks. skyldes ændring af godkendelse, undersøgelse af whistleblow eller opfølgning på sanktioner.

I det følgende vil data vedrørende Socialtilsyn Midts portefølje i 2019 blive gennemgået. I forhold til 2018 voksede porteføljen i 2019 med 30 plejefamilier og 13 tilbud.

Tablet 2.0.1 Socialtilsyn Midts portefølje 2019

Tilbudstyper	I alt ³
Plejefamilier	1.434
Sociale tilbud	362
Øvrige	
Koncernlignende tilbud	4 ⁴
Antal tilbud under koncernlignende tilbud	22

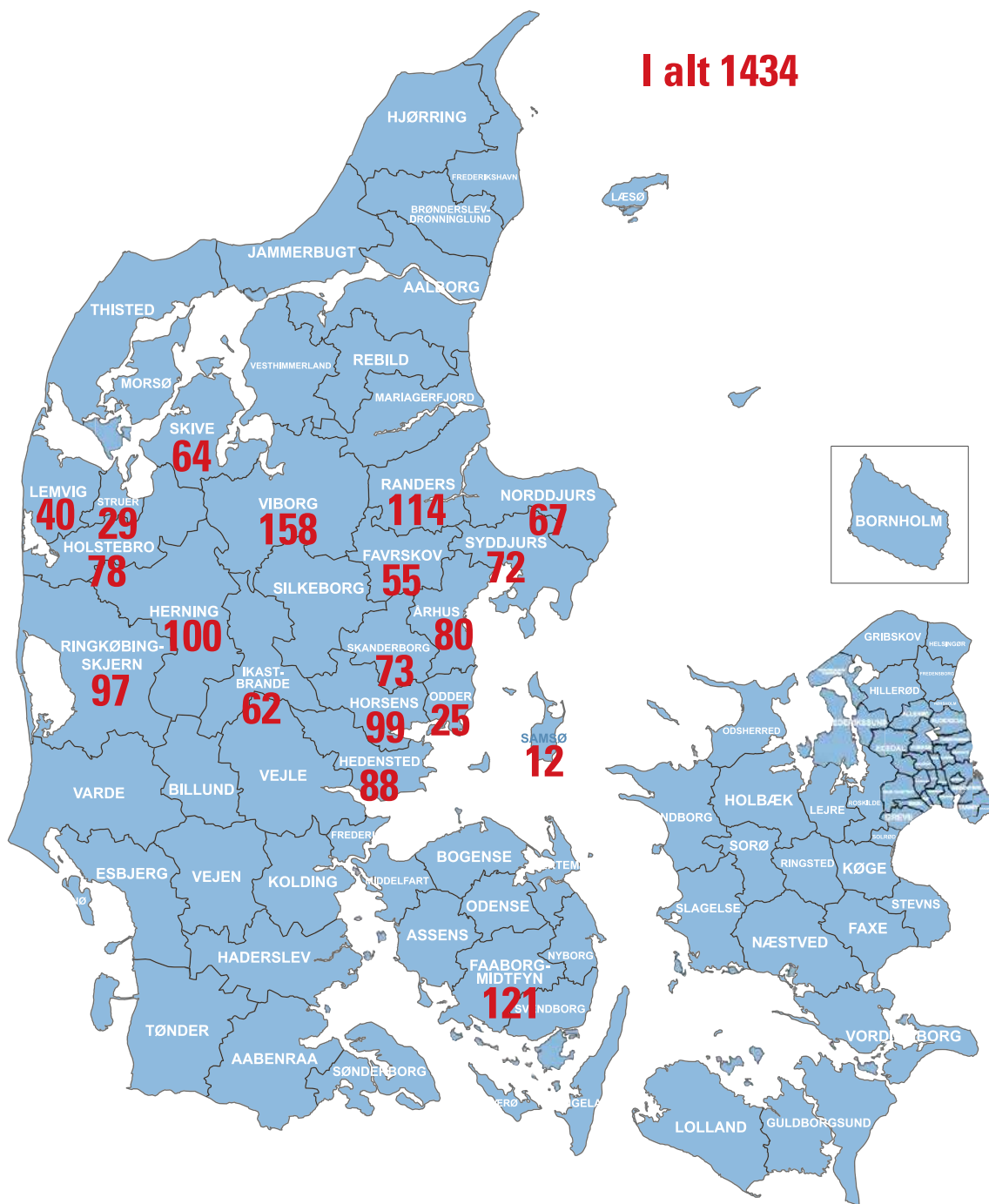

³Antallet af tilbud og plejefamilier er opgjort pr. 8. januar 2020. Tallet indeholder både eksisterende plejefamilier, nygodkendte i 2019 samt familier som er i gang med en nygodkendelsesproces.

⁴De 4 koncernlignende tilbud indgår i det samlede antal sociale tilbud.

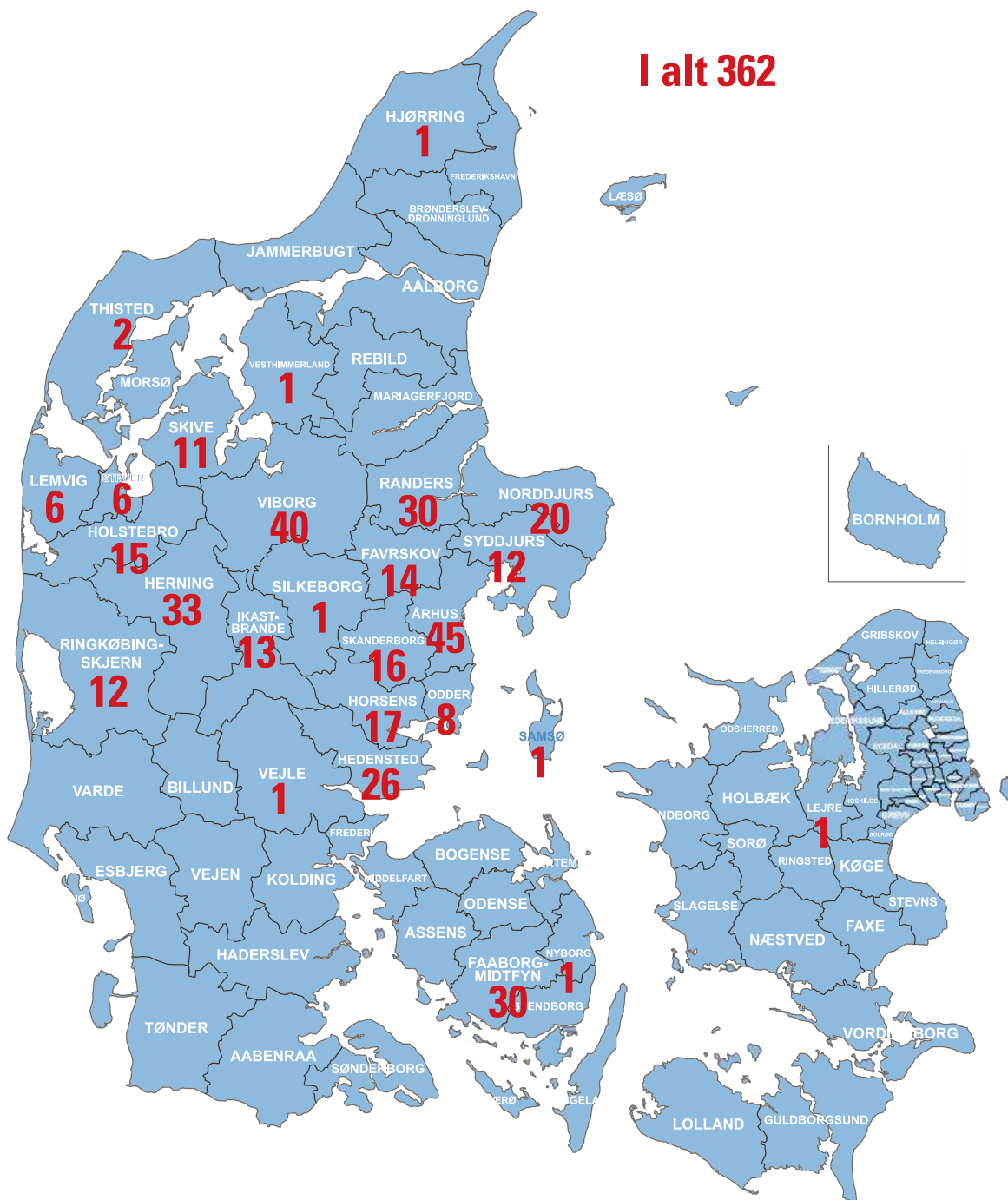
Plejek familier

Tabel 2.0.2. Oversigtskort over plejek familier fordelt på kommuner

Tilbud

Tabel 2.0.3. Oversigtskort over tilbud fordelt på kommuner

2.1 Tilbagekaldte godkendelser og baggrunden herfor

Tilbagekaldelser af godkendelser på plejefamilieområdet

I 2019 blev der på plejefamilieområdet tilbagekaldt 14 godkendelser.

- 7 eksisterende plejefamilier mistede deres godkendelse mod 8 i 2018
 - En tilbagekaldelse af en plejefamilies godkendelse kan skyldes mange faktorer herunder f.eks. problemer med kvaliteten eller ændringer i de fysiske rammer således, at disse ikke længere lever op til kravene.
- 7 ny-ansøgere kunne ikke godkendes i 2019 mod 1 i 2018
 - Når en ny-ansøger ikke kan godkendes som plejefamilie kan det f.eks. skyldes utilstrækkelig økonomi, ikke egnede fysiske rammer, manglende kompetencer eller egne børns alder og trivsel.

Ophørte plejefamilier

- I 2019 ophørte 104 eksisterende plejefamilier. Antallet af ophørte plejefamilier har været faldende siden 2016. I 2016 stoppede 156 plejefamilier, i 2017 var tallet 140 og i 2018 116 plejefamilier. Årsagerne til at plejefamilier ophører kan f.eks. være alder, skilsmisse, sygdom, nyt arbejde, udfordringer med egne børn, familieførøgelse og flytning. Socialtilsyn Midt lukker også plejefamilier, som ikke har haft plejebørn i de seneste 3 år. Der er fortsat ny-godkendte plejefamilier, der oplever, at de ikke kommer i betragtning til plejeopgaver. De vælger derfor at ophøre, da de ikke ønsker at stå til rådighed uden udsigt til en plejeopgave. Herudover var der i 2019 10 plejefamilier, hvor godkendelsen bortfaldt, da de ikke har haft plejeopgaver i de seneste 3 år.
- I 2019 tilbagekaldte 34 ny-ansøgere deres ansøgninger. Når ny-ansøgere vælger at tilbagekalde deres godkendelse, er det oftest fordi, der under godkendelsesprocessen sker ændringer i familiens situation. Familien har mulighed for at søge igen, når deres familiemæssige situation er faldet på plads.

Tablet 2.1.1 Antal tilbagekaldte godkendelser på plejefamilieområdet 2019

Eksisterende plejefamilier	
Ophørte plejefamilier	104
Ikke godkendte	7
Godkendelse bortfaldet	10
Ny-godkendte plejefamilier	
Tilbagekaldte ansøgninger	34
Ikke godkendte	7

Tilbagekaldelse af godkendelser på tilbudsområdet

I 2019 blev der i alt tilbagekaldt 3 godkendelser på tilbudsområdet.

- 3 eksisterende sociale tilbud fik inddraget deres godkendelse i 2019. Tilbuddene har fået deres godkendelser tilbagekaldt, da de ikke har kunnet levere den nødvendige kvalitet og dermed sikre trivsel for borgerne.
- I 2019 var der ingen nye sociale tilbud, som fik resultatet 'ikke godkendt'

Ophørte sociale tilbud

- I 2019 var der 10 tilbud, som ophørte. Et fald sammenlignet med 2018, hvor 15 tilbud ophørte. Når et tilbud ophører, kan det bl.a. skyldes dårlig økonomi, faldende beboerantal, sammenlægning med et andet tilbud eller, at det ikke længere er omfattet af lov om socialtilsyn.
- I 2019 var der 1 tilbud, der tilbagekaldte deres ansøgning om at blive godkendt som nyt socialt tilbud. Nye ansøgere på tilbudsområdet har også mulighed for at tilbagekalde deres ansøgninger under processen og ansøge igen på et senere tidspunkt.

Tabel 2.1.2 Antal tilbagekaldte godkendelser/ansøgninger på tilbudsområdet 2019

Eksisterende sociale tilbud	
Ophørte tilbud	10
Ikke godkendte	3
Ny-godkendte sociale tilbud	
Tilbagekaldte ansøgninger	1
Ikke godkendte	0

2.2 Godkendelse af nye sociale tilbud og plejefamilier

Ny-godkendte sociale tilbud

På tilbudsområdet har der i 2019 været en stor interesse for at blive godkendt, hvilket afspejles i antallet af nye sociale tilbud. I 2019 er der blevet godkendt 17 nye sociale tilbud, hvilket er 6 mere end i 2018.

Der blev i 2019 godkendt:

- 3 blandede tilbud
- 5 børn- og ungetilbud
- 9 voksentilbud

Tabel 2.2.1 Antal ny-godkendte tilbud i 2019 fordelt på tilbudstyper

Tilbudstyper	I alt
Plejefamilier	83
Sociale tilbud	17

2.3 Tilsyn og tilsynsbesøg, herunder antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

De følgende 3 tabeller viser data inklusive gennemførte tilsyn i 2019, hvor rapporten er uploadet i januar 2020.

Nedenstående tabel viser antallet af gennemførte tilsyn i 2019.

Tabel 2.3.1 Antal gennemførte tilsyn i 2018

Traditionelle tilbudstyper	
Plejefamilier (inkl. ny-godkendelser + lukkede plejefamilier)	1.487
Sociale tilbud (inkl. ny-godkendelser + lukkede tilbud)	951
Ialt	2.438

Nedenstående tabel viser, hvor mange anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg der har været, og hvordan disse har fordelt sig på henholdsvis driftsorienterede tilsyn, ny-godkendelser og re-godkendelser.

Tabel 2.3.2 Antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg i 2019 fordelt på tilsynstyper

Socialtilsyn Midt			
Tilsynstype	Anmeldte	Uanmeldte	Uanmeldte ej truffet
Driftsorienterede tilsyn	1.914	347	74
Ny-godkendelser	177	0	0
Ialt	2.091	347	74

Nedenstående tabel illustrerer, hvordan de anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg har fordelt sig på henholdsvis plejefamilie- og tilbudsområdet.

Tabel 2.3.3 Antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg 2019 fordelt på plejefamilier og tilbud

Plejefamilier			
Tilsynstype	Anmeldte	Uanmeldte	Uanmeldte ej truffet
Driftsorienterede tilsyn	1.193	143	73
Ny-godkendelser	151	0	0
Ialt	1344 (86,15%)	143 (9,17%)	73 (4,68%)

Tilbud			
Tilsynstype	Anmeldte	Uanmeldte	Uanmeldte ej truffet
Driftsorienterede tilsyn	721	204	1
Ny-godkendelser	26	0	0
Ialt	747 (78,47%)	204 (21,43%)	1 (0,1%)

2.4 Iværksatte påbud, skærpede tilsyn og baggrunden herfor

I 2019 udstedte Socialtilsyn Midt i alt 33 påbud fordelt på 12 tilbud og 2 plejefamilier.

- 9 tilbud blev godkendt med påbud
- 4 tilbud blev godkendt med skærpet tilsyn
- 2 plejefamilier blev godkendt med påbud

At få et påbud kan have alvorlige konsekvenser for et tilbud/plejefamilie. Et påbud fortæller, at der er forhold, der ikke er i orden og dermed kan påvirke tilbuddets/plejefamiliens kvalitet. Socialtilsynet vil altid inden evt. udstedelse af et påbud være i tæt dialog med tilbuddet eller plejefamilien for at undersøge, om det er muligt at rette op på kvaliteten uden sanktioner. Er dette ikke muligt, udstedes et påbud, hvorefter det er tilbuddet/plejefamiliens ansvar at udbedre forholdene, så kvaliteten er i orden, og påbuddet kan fjernes.

Ved udstedelse af et påbud gives en frist for opfyldelse af påbuddet. Det er de konkrete forhold og påbuddets karakter, der bestemmer tidsfristen. Nogle påbud skal efterleves straks, og andre løber over en længere periode.

Iværksatte påbud uden skærpet tilsyn

Tabel 2.4.1 Antal sager med påbud, fordelt på plejefamilier og tilbud

Tilbudstyper	Antal sager
Plejefamilier	2
Sociale tilbud	12
Ialt	14

I de 12 sager på tilbudsområdet er der givet 31 påbud, som fordeler sig på følgende temaer i kvalitetsmodellen.

Tabel 2.4.2 Oversigt over temaer, der er berørt i påbudssagerne på tilbudsområdet

Årsag i relation til kvalitetsmodellen	Fordeling på temaer
Uddannelse og beskæftigelse	0
Selvstændighed og sociale relationer	0
Målgruppe, metoder og resultater	2
Organisation og ledelse	1
Kompetencer	5
Sundhed og trivsel	22
Fysiske rammer	1
Økonomi	0

De 2 sager på plejefamilieområdet, hvor der er givet 2 påbud, som blev udstedt på plejefamilieområdet, fordeler sig på følgende temaer i kvalitetsmodellen.

Tabel 2.4.3 Oversigt over temaer, der er berørt i påbudssagerne på plejefamilieområdet

Årsag i relation til kvalitetsmodellen	Fordeling på temaer
Uddannelse og beskæftigelse	0
Selvstændighed og sociale relationer	0
Målgruppe, metoder og resultater	1
Familiestruktur og familiedynamik	1
Kompetencer	0
Sundhed og trivsel	0
Fysiske rammer	0
Økonomi	0

Iværksatte skærpede tilsyn

I 2019 blev der iværksat skærpet tilsyn på 4 tilbud. Samlet set blev der i den forbindelse udstedt 17 påbud. På plejefamilieområdet blev der ikke udstedt skærpet tilsyn.

Når der træffes afgørelse om at udstede skærpet tilsyn, skyldes det konkrete forhold, der skaber bekymring for driften og borgernes trivsel, og hvor den nødvendige kvalitet ikke længere er til stede. Der kan være tale om grove foreteelser så som fysiske og psykiske overgreb, uforholdsmæssigt mange magtanvendelser eller mangel på uddannet personale.

Når et tilbud er under skærpet tilsyn, betyder det, at tilbuddet får flere tilsynsbesøg både anmeldte og uanmeldte for at undersøge, om tilbuddet følger socialtilsynets anvisninger og retter op på de forhold, som påbuddene omhandler.

Et skærpet tilsyn medfører endvidere, at tilbuddet skal betale en højere tilsynstakst.⁵

Tabel 2.4.4 Antal iværksatte skærpede tilsyn fordelt på plejefamilier og tilbud

Tilbudstyper	Antal sager
Plejefamilier	0
Sociale tilbud	4
Ialt	4

⁵Kilde: Afgørelse ved driftsorienteret tilsyn; www.socialstyrelsen.dk

Nedenstående tabel viser de primære årsager til de skærpede tilsyn, og hvordan de 4 påbud fordeler sig i forhold til kvalitetsmodellens temaer.

Tabel 2.4.5 Oversigt over primære årsager til skærpede tilsyn

Årsag i relation til kvalitetsmodellen	Fordeling på temaer
Uddannelse og beskæftigelse	0
Selvstændighed og sociale relationer	0
Målgruppe, metoder og resultater	2
Organisation og ledelse	1
Kompetencer	4
Sundhed og trivsel	9
Fysiske rammer	1
Økonomi	0

2.5 Tilbudsstrukturen

Nedenstående tabel viser, hvordan tilbuddene fordeler sig i forhold til pladsantal.

Tabel 2.5.1 Antal pladser fordelt på tilbud (ekskl. ny-godkendte tilbud)

Antal pladser	Offentlige tilbud	Private tilbud	I alt
1 – 9 pladser	30	50	80
10 – 14 pladser	39	37	76
15 – 19 pladser	28	2	30
20 – 49 pladser	22	17	39
50 – 99 pladser	60	25	85
100 – 500 pladser	19	6	25
501 – 1500 pladser*	5	0	5
I alt	203	137	340

*Misbrugscentrene er registreret med et stort pladsantal. Dette skyldes, at misbrugscentre, som tilbyder ambulant behandling, ikke kan afvise borgere, der ønsker behandling.

Tabel 2.5.2 Antal pladser fordelt på virksomhedsform og tilbudstyper (ekskl. ny-godkendte tilbud)

Tilbudstyper	Private tilbud	Offentlige tilbud	I alt
§ 101	10	2.922	2.932
§ 101 a	0	237	237
§ 103	106	278	384
§ 104	241	1.484	1.725
§ 107	621	1.215	1.836
§ 108	175	963	1138
§ 109	53	0	53
§ 110	229	281	510
§ 32	0	4	4
§ 36	0	6	6
§ 66, stk. 1, nr. 5	591	0	591
§ 66, stk. 1, nr. 6	32	658	690
§ 66, stk. 1, nr. 7	90	0	90
ABL § 105, stk. 1	0	40	40
ABL § 105, stk. 2	311	3.303	3.614
ABL § 3, stk.2/ABL § 5, stk. 3	0	263	263
ABL § 5, stk. 2	0	52	52
Lejeloven	149	114	263
SUL § 141	17	2.334	2.351
I alt	2.625	14.154	16.779

2.6 Henvendelser om bekymrende forhold (whistleblower)

I 2019 modtog Socialtilsyn Midt 374 henvendelser om bekymrende forhold. Dette er en stigning sammenlignet med det samlede antal fra henholdsvis 2017 (289) og 2018 (306). Fra 2018 til 2019 har der været en stigning på 68 henvendelser. Der har været en stigning på både plejefamilie- og tilbudsområdet.

Alle har mulighed for at kontakte Socialtilsyn Midts whistleblower-ordning. Typisk er det beboere, personale og pårørende, der henvender sig, fordi de har observeret eller personligt oplevet forhold, de finder bekymrende.

Alle indkomne henvendelser registreres enkeltvis, uanset om der er tale om flere anmeldere, eller det er den samme anmelder, der kontakter Socialtilsyn Midt flere gange.

Det er faste, udpegede medarbejdere, som modtager og registrerer henvendelserne og efterfølgende distribuerer dem videre til ledelsen, der i samarbejde med tilsynskonsulenterne vurderer den videre behandling af henvendelserne.

Det er kun få henvendelser, der er alarmerende og derfor kræver øjeblikkelig handling fra socialtilsynets side. Når en henvendelse kræver handling her og nu, får tilbuddet eller plejefamilien uanmeldt besøg.

Nogle henvendelser resulterer i, at tilsynsbesøget fremrykkes, men de fleste henvendelser behandles i forbindelse med planlagte tilsynsbesøg, hvor tilsynskonsulenterne vil undersøge de forhold, som den specifikke henvendelse har omhandlet.

Da majoriteten af de henvendelser Socialtilsyn Midt modtager er omfattet af anonymitet, kan den viden, som tilsynskonsulenterne får om et tilbud eller plejefamilie, ikke anvendes eksplicit i tilsynsbesøget. Det fordrer derfor, at tilsynskonsulenterne laver et grundigt forarbejde og går særligt i dybden med de temaer i kvalitetsmodellen, som henvendelsen kan høre ind under.

Henvendelser om bekymrende forhold kan medvirke til, at der udstedes påbud, eller en godkendelse inddrages.

Tabel 2.6.1 Antallet af henvendelser i 2019

Tilbudstyper	Antal
Plejefamilier	46
Sociale tilbud	328
Ialt	374

Nedenstående tabel illustrerer, hvilke emner henvendelserne har omhandlet i 2019, og hvordan de er fordelt antalsmæssigt. De fleste henvendelser i 2019 har omhandlet socialfaglige kompetencer (dårlig eller manglende) samt ledelse (dårlig eller manglende). Sammenlignet med opgørelsen fra 2018 er henvendelser om dårlig ledelse steget væsentligt fra 59 til 99 henvendelser, dårlige eller manglende socialfaglige kompetencer er ligeledes steget fra 91 i 2018 til 119 henvendelser i 2019.

Den fortsatte stigning i antallet af henvendelser er interessant, men stigningen kan skyldes mange forskellige forhold f.eks. kendskab til ordningen, hvorfor antallet i sig selv ikke siger noget om kvaliteten eller omfanget af problematiske forhold.

Tabel 2.6.2 Oversigt over hvad henvendelserne har omhandlet

Kategori	Antal
Andet	36
Arbejdsmiljø	4
Fysiske rammer	10
Hygiejne	6
Ledelse – dårlig eller manglende	99
Manglende inddragelse	15
Nedværdigende behandling	17
Omgangstone	3
Pædagogik	26
Seksuelle overgreb	5
Socialfaglige kompetencer – dårlig eller manglende	119
Stofmisbrug/alkoholmisbrug i tilbuddet	5
Vold - fysisk	14
Vold – psykisk	5
Økonomi	5
Økonomisk kriminalitet	6
Antal	374

Kendskab til whistleblowerordningen

Socialtilsynet er forpligtet til at informere om whistleblowerordningen for at sikre, at både borgere, pårørende, ansatte og andre personer er bekendt med ordningen, samt de rettigheder de har i forhold til anonymitet.

Socialtilsyn Midt gør følgende for at informere om ordningen:

- Ordningen er beskrevet på Socialtilsyn Midts hjemmeside med kontaklinformationer
- Kontaktoplysninger på whistleblowertelefonen og webformularen er printet på Socialtilsyn Midts visitkort
- Botilbuddene får hvert år tilsendt en opslagsseddel, som vi opfordrer dem til at placere et synligt sted på botilbuddet
- Socialtilsynets medarbejdere oplyser om ordningen, når de er på tilsynsbesøg

Derudover spørger Socialtilsyn Midt i tilfredshedsundersøgelsen ind til kendskabet til whistleblowerordningen.

2.7 Sagsbehandlingstider i 2019

Ny-godkendelse af plejefamilier og tilbud er omfattende og dybdegående processer, hvor en lang række forhold undersøges med udgangspunkt i kvalitetsmodellens 7 temaer. En økonomisk gennemgang indgår også i godkendelsesprocessen.

Kommende plejefamilier gennemgår interviews, hvor der bl.a. spørges ind til plejeforældrenes familieforhold, samspelet i familien, opvækstvilkår, uddannelsesbaggrund, sygdomshistorie og økonomiske forhold. De fysiske rammer besigtiges og vurderes ligeledes som en del af godkendelsesprocessen. Dette skal sikre, at de nye plejefamilier har de nødvendige ressourcer til at varetage kommende plejeopgaver herunder samarbejde med kommune, skole, biologiske forældre m.m. Fra sommeren 2019 er ovenstående blevet integreret med plejefamiliekurset således, at kursusdagene også fungerer som en del af godkendelsesgrundlaget.

Også kommende sociale tilbud interviewes som en del af godkendelsesprocessen. Her er der bl.a. fokus på tilbuddets målgruppe, metodiske grundlag, medarbejderkompetencer, uddannelsesniveau, værdigrundlag, økonomiske forhold, vedtægter m.m. De fysiske rammer besigtiges og vurderes, og alle disse forhold gennemgås for at sikre, at tilbuddet kan levere den nødvendige kvalitet til målgruppen.

På baggrund af interviews og gennemgang af relevante dokumenter vurderes det, hvorvidt plejefamilien eller tilbuddet kan godkendes. Herefter udarbejdes en rapport og et godkendelsesbrev. For både plejefamilier og tilbud gælder det, at de gennem hele godkendelsesprocessen er i tæt dialog med tilsynskonsulenterne.

Sagsbehandlingstiden kan variere fra gang til gang, da der kan være mange faktorer, som kan forsinke processen. Der kan være forsinkelse i forhold til indsendelse og indsamling af dokumenter, uforudsete problemstillinger, der kræver ekstra undersøgelse osv. Nedenstående sagsbehandlingstider er en gennemsnitsberegning.

Gennemsnitlige sagsbehandlingstider i 2019:

- Sagsbehandlingstiden for godkendelse af nye plejefamilier har i gennemsnit været 19,5 uger
- Sagsbehandlingstiden for godkendelse af nye sociale tilbud har i gennemsnit været 19,2 uger

2.8 Aktindsigter i 2019

I 2019 har Socialtilsyn Midt oplevet en stor stigning i antallet af anmodninger om aktindsigt.

Med 126 anmodninger i 2019 er der sket en stigning på knap 54 % fra 2018, hvor antallet var 82. Der bruges i gennemsnit 15-20 timer pr. uge på at behandle anmodninger om aktindsigt herunder fremsøgning og anonymisering af materiale, besvarelse af spørgsmål og korrespondance.

3. Økonomi

Tabel 3.1 Socialtilsyn Midts økonomi 2019

	Budget 2019	Regnskab 2019	Forskel
Socialtilsyn Midts direkte udgifter (løn mv.)	47.390	46.576	-814
Indirekte udgifter (overhead mv.)	2.679	2.588	-91
Udgifter i alt	50.069	49.164	-905
Indtægter fra objektiv finansiering	-27.260	-27.260	0
Indtægter fra tilsynstakster	-22.809	-22.601	208
Indtægter i alt	-50.069	-49.861	208
Netto	0	-697	-697

Socialtilsyn Midts regnskab udviser et overskud på 697 t.kr., hvilket svarer til 1,4 % af omsætningen. Overskuddet bliver brugt til at nedbringe det overførte underskud fra 2018 på 1.697 t.kr., således en regulering af taksten kan undgås. Overskuddet er fremkommet ved en tilbageholdelse af udgifter i året, samt en stigning af indtægter på antallet af pladser på dagtilbudsområdet.

Der vil således skulle overføres et underskud på 1.000 t.kr. til 2020.

Tabel 3.1.2 Antal af tilbud omfattet af tilsyn af Socialtilsyn Midt

	Forudsat i budget 2019	Faktisk antal i 2019
Plejefamilier	1.476	1.434
Tilbud	363	354
I alt	1.839	1.788

Antallet af tilbud i ovenstående tabel er det antal tilbud som har modtaget en faktura i året 2019, hvilket inkluderer både lukkede og ny-godkendte tilbud i løbet af året.

Tabel 3.1.3 Budget 2020 for Socialtilsyn Midt, 1.000 kr., 2020-priser

	Budget 2020
Socialtilsyn Midts direkte udgifter (løn mv.)	49.407
Indirekte udgifter (overhead, afdrag på initialomkostninger mv.)	2.785
Udgifter i alt	52.192
Indtægter fra objektiv finansiering	-29.225
Indtægter fra tilsynstakster	-22.967
Indtægter i alt	-52.192
Netto	0

Tabellen viser budget 2020 for Socialtilsyn Midt, som danner grundlag for tilsynstakster og objektive finansieringsbidrag i 2020, jf. tabel 3.2.1 og 3.2.2.

3.2. Tilsynstakster og objektive finansieringsandele

Tabel 3.2.1 Udvikling af grundtaksterne (dvs. uden reguleringerne) – årets priser

Takstkategori	2018	2019	2020
0 – 7	32.745	33.795	34.591
8 – 24	39.414	40.554	41.509
25 – 49	65.690	67.589	69.182
>50	98.536	150.210	134.395
Ny-godkendelser			
0 – 7	22.108	22.460	22.394
8 – 24	26.529	26.952	26.872
25 – 49	44.215	44.920	44.786
>50	66.323	67.380	67.180
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse			
0 – 7	6.091	6.166	6.133
8 – 24	7.309	7.399	7.360
25 – 49	12.181	12.332	12.266
>50	18.272	18.499	18.399
Skærpet tilsyn			
0 – 7	3.285	3.379	3.459
8 – 24	3.941	4.055	4.151
25 – 49	6.569	6.759	6.918
>50	9.854	15.021	13.440

Som følge af manglende indtægt fra tillægstakster, jf. afgørelse fra Ankestyrelsen i 2018 har Socialtilsyn Midt hævet taksterne for tilbud med mere end 50 pladser i 2019. I 2020 er taksten reguleret ned, men ligger dog fortsat noget højere end niveauet i 2018. De øvrige takster reguleres efter aftalte principper i socialtilsynenes fælles finansieringsmodel.

Tabel 3.2.2 Udviklingen i taksterne for den objektive finansiering

Takstkategori	2018	2019	2020
Årets samlede takstgrundlag	27.319	27.160	29.225
Årets regulering - Over-/underskud	0	0	0

Der har været en stigning i den samlede grundtakst fra 2019 til 2020. Denne stigning skyldes udgifter i forbindelse med implementering af et nyt godkendelseskoncept på plejefamilieområdet. Kommunerne er blevet kompenseret for stigningen via DUT-midler.

Tabel 3.2.3 Udviklingen i tilkøbsydelse

Takstkategori	2018	2019	2020
Indtægt	163	151	105

4. Den generelle kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilier

Det er Socialtilsyn Midts opgave at kontrollere og vurdere, om kvaliteten i de enkelte sociale tilbud og plejefamilier er i orden. Socialtilsyn Midt skal sikre, at den fornødne kvalitet er til stede, så de anbragte borgeres behov og trivsel kan imødekommes.

Jf. lov om socialtilsyn har alle tilbud og plejefamilier i 2019 modtaget mindst ét driftsorienteret tilsynsbesøg.

Gennemgangen af data fra tilsynsbesøgene i 2019 viser, at kvaliteten i både sociale tilbud og plejefamilier generelt er tilfredsstillende.

Hvordan afdækkes og måles kvaliteten i tilbud og plejefamilier?

Lov om socialtilsyn fastlægger 8 temaer, som tilbuddenes kvalitet skal vurderes ud fra:

1. Uddannelse og beskæftigelse
2. Selvstændighed og relationer
3. Målgrupper, metoder og resultater
4. Sundhed og trivsel
5. Organisation og ledelse (Familiestruktur og familiedynamik)
6. Kompetencer
7. Økonomi
8. Fysiske rammer.

Temaet økonomi (nr. 7) vurderes særskilt og er ikke indeholdt i kvalitetsmodellen.⁹

Vurdering af kvaliteten

Kvalitetsmodellen omfatter en række kvalitetskriterier og indikatorer inden for disse 7 temaer. I vurderingen af kvaliteten skal Socialtilsyn Midt bedømme alle indikatorer i kvalitetsmodellen. Bedømmelsen af indikatorerne giver en samlet vurdering af, i hvilken grad tilbuddet opfylder kriterierne.

Der er ingen automatik i, hvilke følger en eventuel lav kvalitet skal have i forhold til enkelte indikatorer og kriterier. Kvalitetsmodellen er således en ramme, som skal understøtte og systematisere socialtilsynets kvalitetsvurdering, og der er et betydeligt fagligt skøn forbundet med at vurdere, om et tilbud har den nødvendige kvalitet. Socialtilsynet kan inddrage andre forhold i kvalitetsvurderingen.

Kvalitetsmodellen gælder i forhold til alle de forskellige typer af tilbud og plejefamilier, som socialtilsynet omfatter. Det betyder, at socialtilsynet skal vurdere kvaliteten i alle tilbud og plejefamilier ud fra de samme kriterier og indikatorer. Dette skal sikre ensartethed i kvalitetskrav og gennemskuelighed samt sammenlignelighed i socialtilsynets arbejde. Nogle tilbud er dog undtaget enkelte indikatorer, og enkelte indikatorer gælder kun for nogle tilbud.

Da plejefamilier på mange punkter adskiller sig fra øvrige sociale tilbud, er der formuleret særskilte kriterier og indikatorer til brug for vurderingen af kvaliteten her. Der er altså 2 kvalitetsmodeller: én til sociale tilbud og én til plejefamilier.⁷

Fokus på resultater for borgerne

Formålet med kvalitetsmodellen er at understøtte og give et systematisk og ensartet udgangspunkt for socialtilsynets vurdering af kvaliteten af sociale tilbud og plejefamilier både ved godkendelse og ved det driftsorienterede tilsyn. Kvalitetsmodellen skal, med sit fokus på resultater for borgerne kunne anvendes som styringsredskab til at højne kvaliteten i tilbuddene.

Kvaliteten af et tilbud er kendetegnet ved, i hvor høj grad tilbuddet formår at forbedre borgerens situation og bidrage til borgerens trivsel. I kvalitetsmodellen er der derfor fokus på, hvilke resultater der skabes for borgerne - og i mindre grad på den konkrete tilrettelæggelse af indsatsen i tilbuddene.⁸

Vurdering af kvaliteten og det risikobaserede tilsyn

Tilrettelæggelsen af tilsynet skal altid tage udgangspunkt i de oplysninger, som Socialtilsyn Midt er i besiddelse af vedr. det konkrete tilbud. Det kan være oplysninger indhentet fra tilbuddet selv eller fra andre kilder som borgere, pårørende, anbringende kommuner, whistleblows eller indberetninger om magtanvendelse.

⁶ Om kvalitetsmodellen, www.socialstyrelsen.dk.

⁷ Ibid. ⁸ Ibid.

Oplysningerne anvendes i en konkret risikovurdering, som kan give anledning til at føre et mere eller mindre intensivt tilsyn. Risikovurderingen bygger på systematiske overvejelser om henholdsvis konsekvensen af og sandsynligheden for en given risikofaktor. Risici er en bred betegnelse for problematiske forhold, der kan have en negativ betydning for borgernes trivsel. Risikovurderingen er afgørende for tilsynsintensiteten, som er et samlet begreb for, hvor omfattende tilsynet er, og hvordan tilsynet tilrettelægges og udøves. F.eks. om tilsynet skal være anmeldt eller uanmeldt, hvor mange af informanterne der skal tales med eller længde af tilsynsbesøget.

I forhold til plejefamilier kan et mere intensivt tilsyn foretages f.eks. i forbindelse med en ændring i plejefamiliens vilkår eller kapacitet.

Hvad kan begrunde et mindre intensivt tilsyn

Et mindre intensivt tilsyn kan være relevant i plejefamilier, som ikke aktuelt har børn anbragt i familien. Når en plejefamilie er godkendt, står Socialtilsyn Midt inde for, at plejefamilien er generelt egnet til at modtage børn i overensstemmelse med godkendelsesgrundlaget.

Tilsvarende kan et mindre intensivt tilsyn være relevant i forhold til tilbud, der for eksempel gennem en årrække har leveret veldokumenterede resultater, har god borgertrivsel, uændrede ledelsesmæssige og personalemæssige ressourcer samt fysiske rammer.

Socialtilsyn Midt har dog altid ansvaret for vurderingen af, om tilbuddet har den nødvendige kvalitet, og Socialtilsyn Midt skal til enhver tid kunne stå inde for kvaliteten indenfor alle temaer, uanset hvor intensivt tilsynet er ført.⁹

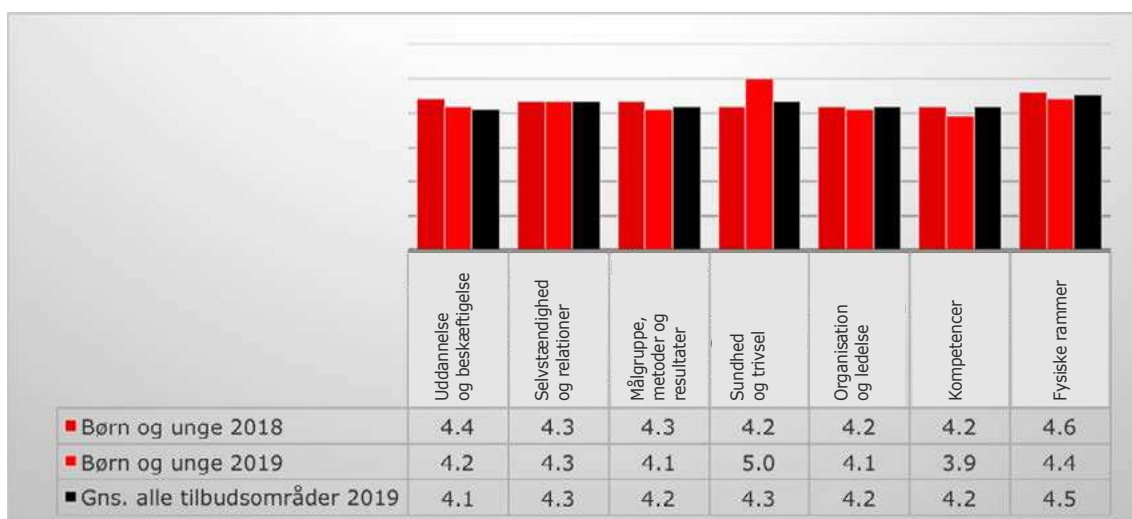
Den generelle kvalitet på tilbudsområdet

I 2018 er der på tilbudsområdet sket en lille stigning i scoren på hovedparten af temaerne. Scoren på tilbudsområdet viser, at kvaliteten ligger på et højt niveau, uanset om det er tilbud til børn og unge eller voksne. Scorene viser, at tilbuddene fortsat har fokus på at fastholde og højne kvaliteten til gavn for borgerne.

4.1 Den generelle kvalitet på tilbudsområdet

I 2018 så vi på tilbudsområdet en lille stigning i scoren på hovedparten af temaerne, og scorene viser, at kvaliteten generelt ligger på et højt niveau, uanset om det er tilbud til børn og unge eller voksne. I 2019 er billedet fortsat, at kvaliteten generelt er høj, men der ses både mindre fald og stigninger på tværs af scorene.

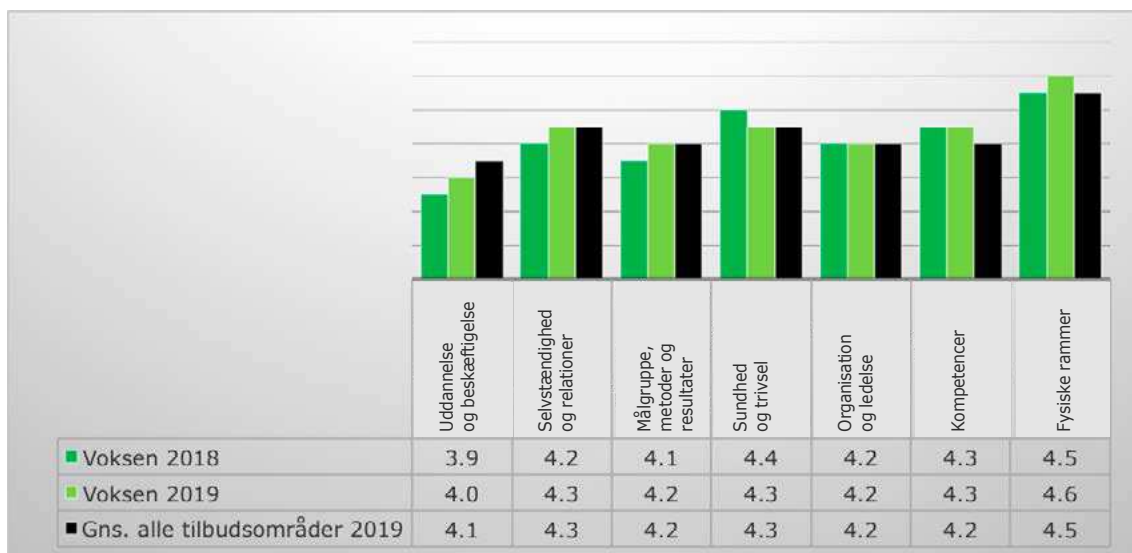
Tabel 4.1.1 Gennemsnitlige scorer på tilbudsområdet børn og unge 2018 og 2019

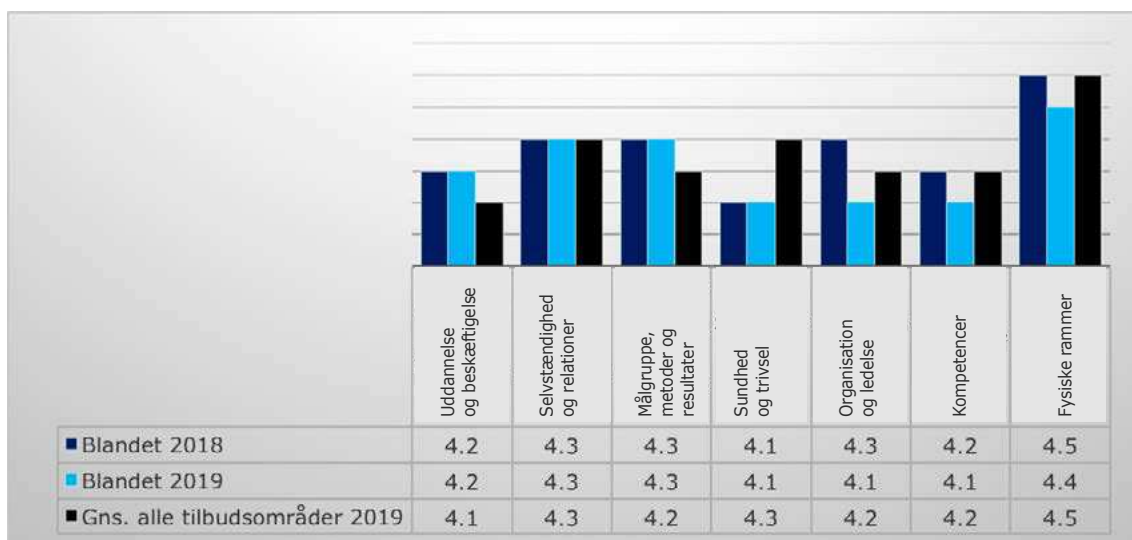
I 2019 er der på tilbudsområdet børn og unge fortsat et billede af, at kvaliteten generelt ligger på et højt niveau. Dog ses der et mindre fald på 5 indikatorer herunder et fald på 0,3 på indikatoren 'kompetencer'. 'Selvstændighed og relationer' ligger på samme niveau, mens der har været en større stigning på 0,8 i indikatoren 'Sundhed og trivsel'. På tilbudsområdet for voksne ses det i tabel 4.1.2 nedenfor, at den generelle kvalitet også her ligger på et relativt højt niveau. 4 scorer er steget en lille smule, 2 er fastholdt mens en enkelt er faldet. Den gennemsnitlige score for hele tilbudsområdet for 2019 peger ligeledes på, at kvaliteten generelt er høj på tilbud for såvel børn og unge som voksne. Det samlede resultat kan ses i tabel 4.1.3.

⁹Om risikobaseret tilsyn og tilsynsintensitet. www.socialstyrelsen.dk

Tabel 4.1.2 Gennemsnitlige scorer på tilbudsområdet voksen 2018 og 2019

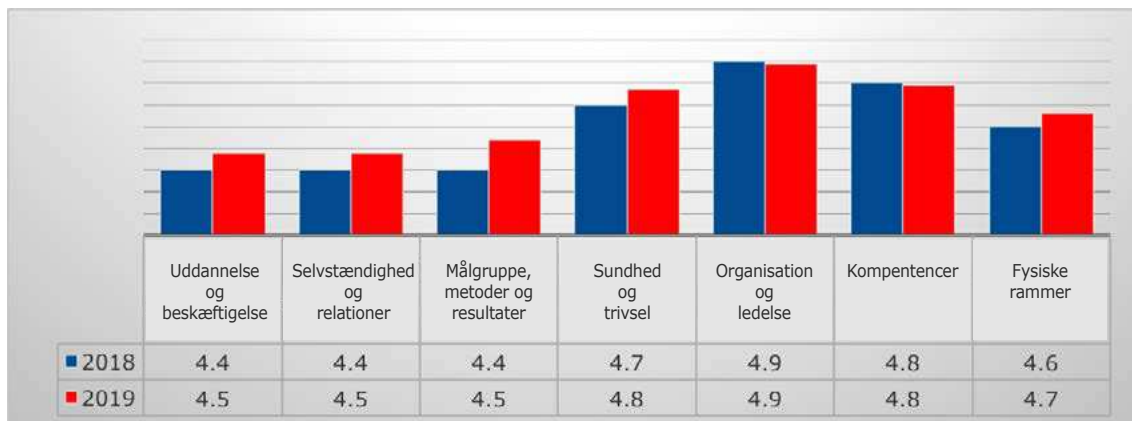
Tabel 4.1.3 Gennemsnitlige scorer på tilbudsområdet blandet 2018 og 2019

4.2 Den generelle kvalitet på plejefamilieområdet

Det fremgår af nedenstående tabel, at der på plejefamilieområdet har været en stigning i scorerne indenfor flere temaer. I 2018 var der en stigning i scoren på alle temaer og den positive udvikling ser således ud til at fortsætte. På de to temaer hvor der i 2019 ikke har været en stigning, er scoren fastholdt.

Tabel 4.2.1 Gennemsnitlige scorer på plejefamilieområdet 2018 og 2019

5. Socialtilsyn Midts fokuspunkter i årsrapport 2019

Socialtilsyn Midt har valgt at belyse følgende områder i årsrapporten 2019:

- Magtanvendelser
- Nyt godkendelseskoncept på plejefamilieområdet
- Eksternt samarbejde
- Socialtilsyn Midts tilfredshedsundersøgelse 2019

5.1 Magtanvendelser

Indberetninger om magtanvendelser er et område, som socialtilsynene altid har et særligt fokus på. Socialtilsynenes opgave er at føre tilsyn med, om tilbuddene sikrer anbragte borgeres trivsel og grundlæggende rettigheder. Det betyder, at tilbuddene er forpligtet til at registrere og indberette alle former for magtanvendelser af hensyn til borgernes sikkerhed. Formålet med indberetningerne er at sikre, at borgernes grundlæggende rettigheder ikke overskrides eller krænkes, når medarbejdere er nødt til at udføre handlinger, der er et indgreb i borgernes rettigheder. Definitionen på en magtanvendelse er, når borgeren ikke frivilligt medvirker i den handling, der iværksættes.

Socialtilsyn Midt modtager følgende indberetninger om magtanvendelser:

- Magtanvendelser overfor anbragte børn og unge, jf. loven om voksenansvar
- Indberetninger i henhold til lov om frikommune netværk §§ 12-14 f
- Indgreb efter servicelovens §§ 124 c-129 a, 136 a, 136 c-136 d og 136 f, jf. servicelovens § 135 a
- Indgreb efter servicelovens §§ 137 g-137 j overfor personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt i en boform efter servicelovens § 108, jf. servicelovens § 137 m

Hos Socialtilsyn Midt er ressourcerne prioriteret således, at det er én jurist, der udelukkende behandler indkomne indberetninger om magtanvendelser. Alle indberetninger gennemgås grundigt med det formål at få et samlet overblik over antallet af magtanvendelser på de enkelte tilbud samt at vurdere, om der er behov for at følge op på brugen af magtanvendelser. Er der indberetninger, der giver anledning til tilsynsmæssige overvejelser, eller hvor betingelserne for magtanvendelsen ikke er opfyldt, kontakter Socialtilsyn Midt tilbuddene med henblik på dialog. Formålet med at kontakte tilbuddene er at sikre, at tilbuddene ændrer deres praksis og efterlever reglerne for magtanvendelse.

Socialtilsyn Midt har i 2019 modtaget i alt 2.645 indberetninger:

- 1.223 indberetninger vedr. magtanvendelse overfor børn og unge
- 1.422 indberetninger af magtanvendelse over for voksne

Tabel 5.1.1. Indberetninger om magtanvendelser fordelt på børn/unge og voksne

Indberetninger om magtanvendelser i 2015 - 2018				
	2016	2017	2018	2019
Børn-/unge	1.447	1.423	1.020	1.223
Voksne	1.242	1.104	1.357	1.422
Ialt	2.689	2.527	2.377	2.645

Som det fremgår af tabellen, er antallet af indberetninger steget fra 2018 til 2019. En del af stigningen skyldes en større stigning i indberetning af brug af forhåndsgodkendte magtanvendelser f.eks. bløde stofsele eller personligt alarmsystem. Socialtilsyn Midt har i 2019 fortsat haft fokus på at vejlede tilbuddene i dels at ansøge om tilladelse hos visiterende kommune og dels at registrere og indberette brugen af forhåndsgodkendte magtanvendelser. Dette kan være årsagen til, at der er kommet flere indberetninger end tidligere.

Der har ligeledes i 2019 været en stigning af antallet af magtanvendelser overfor børn/unge. Denne stigning kan blandt andet skyldes, at der i 2019 er kommet nye muligheder for indgreb på sikrede døgninstitutioner eller særligt sikrede afdelinger. Socialtilsyn Midt vurderer, at tilbuddene i lighed med tidligere generelt arbejder aktivt med magtanvendelser og den pædagogiske praksis for at undgå disse.

Socialtilsyn Midt har i 2019 yderligere modtaget indberetninger i henhold til lov om frikommunenetværk §§ 12-14 f. Efter disse bestemmelser kan udvalgte kommuner træffe afgørelse om flytning uden samtykke, anvendelse af personlige alarmer eller pejlesystem indenfor tilbuddets rammer, anvendelse af situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning samt særlige døråbnere ved yderdøre, når betingelserne i de enkelte bestemmelser er opfyldt.

Derudover har Socialtilsyn Midt modtaget indberetninger fra såvel plejefamilier som kommunale plejefamilier.

Socialtilsyn Midt modtager af og til indberetninger, hvor nødret eller nødværge er angivet som hjemmel. I disse tilfælde går socialtilsynet i dialog med tilbuddene i forhold til at oplyse, at der ved nødret eller nødværge er tale om en handling, som efter omstændighederne vil kunne være straffri som følge af straffelovens regler om nødværge og nødret. Tilbuddene bliver desuden oplyst om, at Socialtilsyn Midt ikke har kompetence til at vurdere disse indgreb. Det er i stedet domstolene, som kan vurdere, om en handling er omfattet af reglerne om nødret og nødværge.

Det er efter reglerne i lov om voksenansvar udelukkende muligt at anvende magt over for børn eller unge, som er anbragt på et opholdssted, en døgninstitution eller i en kommunal plejefamilie (udelukkende § 8 om afværgehjælp). Alle former for magtanvendelse herunder magtanvendelser foretaget over for børn eller unge i aflastning eller i en plejefamilie skal registreres og indberettes. Socialtilsyn Midt anbefaler altid, at tilbuddene, når de udfylder indberetningerne, har fokus på såvel de grundlæggende principper for magtanvendelse som betingelserne i de enkelte bestemmelser, og at der altid er tilstrækkelig beskrivelse af situationen i forhold til at vurdere, om betingelserne er opfyldt.

5.2 Nyt godkendelseskoncept på plejefamilieområdet

I 2019 har været et år med flere større ændringer på plejefamilieområdet. Under overskriften 'Mere kvalitet i plejefamilier' ændredes både kategoriseringen, og den måde plejefamilierne godkendes på. Ud over at løfte kvaliteten har man ønsket at styrke ensartetheden på tværs af de 5 socialtilsyn således, at alle socialtilsyn fremadrettet skal følge et fælles koncept.

For plejefamilierne betyder det, at de i løbet af efteråret 2019 eller primo 2020 har modtaget et brev med deres nye kategorisering. Tidligere var plejefamilierne enten godkendt til en konkret opgave eller generelt godkendt og opdelt i 4 grupper efter belastningsgrad. Som en del af ændringen pr. 1. juli 2019 udgik muligheden for konkrete godkendelser. Det betyder, at alle plejefamilier fremover skal have en generel godkendelse uanset opgaven. En anden ændring var, at de tidligere 4 grupper blev erstattet af 3 nye typer: almene, forstærkede og specialiserede plejefamilier.

Socialtilsyn Midt har tidligere udbudt plejefamiliekurser i samarbejde med VIA. I forbindelse med ændringerne har Socialtilsyn Midt opstartet en intern godkendelsesproces. Det nye koncept indeholder bl.a. 3 nye redskaber samt selve kurset på 4 dage, som nu er en integreret del af processen. Det betyder konkret, at de kommende plejefamilier nu får besøg sideløbende med kurset, og at kurset ligeledes er en del af vurderingsgrundlaget for godkendelsen. De kommende plejefamilier får i den nye godkendelsesproces op til 3 besøg mod typisk 1 besøg i den tidligere proces.

De 3 nye redskaber er et mentaliseringsredskab, hvor de voksne i familien interviewes, et observationsredskab, hvor familiedynamikken observeres samt en samtale med egne hjemmeboende børn, hvor børnenes stemme i familien bliver hørt og medinddraget i processen.

I Socialtilsyn Midt er der i øjeblikket 6 medarbejdere, som varetager opgaven. Socialtilsyn Midt har oplevet

en stigende interesse for at blive godkendt som plejefamilie og har løbende justeret kapaciteten for at imødekomme interessen.

Fra 2015-2018 oplevede Socialtilsyn Midt et fald i antallet af ny-godkendte plejefamilier, men i 2019 er antallet igen steget.

Tabel 5.2.1 Antal plejefamilier, der er blevet godkendt 2016-2019

Antal plejefamilier				
	2016	2017	2018	2019
	127	72	65	83

5.3 Eksternt samarbejde

Socialtilsyn Midt samarbejder løbende med forskellige eksterne parter. Dette kan være i forbindelse med tilkøb af ydelser eller deltagelse i projekter. To af disse samarbejder er beskrevet nedenfor. Som socialtilsyn er det altid interessant at deltage i eksternt samarbejde, da det bringer nye perspektiver ind i tilsynsopgaven, og medvirker til, at vi udvikler vores faglighed.

Tilsyn med uledsagede flygtningebørn

Socialtilsyn Midt har siden 1. september 2017 ført tilsyn med landets indkvarteringssteder for uledsagede flygtningebørn. Det centrale i tilsynet er at vurdere kvaliteten af vilkårene på indkvarteringsstederne. De vigtigste formål med indkvarteringen af de uledsagede mindreårige er, at de har trygge rammer og muligheder for en struktureret hverdag med alderssvarende tilbud, som vedligeholder og udvikler deres ressourcer. Socialtilsynet skal vurdere, om kvaliteten af disse forhold er tilstrækkelig i forhold til den kontrakt, operatøren har indgået med Udlændingestyrelsen om indkvarteringsopgaven.

Foreløbig strækker kontrakten sig til udgangen af 2020 – med mulighed for forlængelse.

Der har fra september 2017 og til 2020 været et fald i antallet af uledsagede mindreårige asylansøgere, der søger asyl i Danmark. Dette har medført et faldende antal af indkvarteringssteder og dermed færre tilsyn. Socialtilsyn Midt førte i 2019 tilsyn med 5 indkvarteringssteder mod 7 steder i 2018.

Samarbejde med arbejdstilsynet

Socialtilsyn Midt har i perioden 2017-2019 deltaget i et SATS-puljefinansieret projekt om voldsforebyggelse på botilbud for voksne gennem koordineret tilsyn mellem Arbejdstilsynet og de 5 socialtilsyn. Projektet er initieret af socialstyrelsen med det formål at styrke koordineringen af tilsynsindsatsen mellem Arbejdstilsynet og Socialtilsynet. Initiativet omfatter koordinering af tilsynsaktiviteter i op til 12 botilbud i hver region (60 botilbud på landsplan) og etablering af formelle samarbejdsrelationer mellem Arbejdstilsynet og Socialtilsynet.

Formålet er, at tilbuddene oplever, at dialogen med tilbuddet er koordineret mellem Arbejdstilsynet og Socialtilsynet således, at tilbuddet får et klart billede af, hvordan de kan leve op til kravene i arbejdsmiljøloven og serviceloven og iværksætte voldsforebyggende tiltag, der rent faktisk gavner borgere og medarbejdere. Samtidig er det relevant, at de to tilsyn i højere grad udveksler relevante oplysninger og bringer denne viden i anvendelse.

Socialtilsyn Midt har medvirket i medvirket i 12 koordinerede tilsyn med Arbejdstilsynet: 1 i 2017, 5 i 2018 og 6 i 2019.

Begge tilsyn har i projektet gennemført hver deres tilsynsbesøg og efterfølgende sammen deltaget i et dialogmøde med tilbuddene.

Socialstyrelsen har ledet projektet og arbejder primo 2020 på en rapport om projektets resultater. Ved evaluering med Socialstyrelsen, Arbejdstilsynet og de 5 socialtilsyn i december 2019 var konklusionen, at projektet har bidraget til voldsforebyggelse i tilbuddene, samt at tilbuddene generelt kender til de nationale retningslinjer om voldsforebyggelse samt til indsatssteamet.

5.4 Socialtilsyn Midts tilfredshedsundersøgelse 2019

Socialtilsyn Midt gennemfører hvert år en tilfredsundersøgelse blandt plejefamilier og tilbud.

Tidligere har de to grupper været slået sammen, men i 2019 er undersøgelsen opdelt i 2 spor:

- Et spor for eksisterende og ny-godkendte plejefamilier
- Et spor for private og offentlige tilbud

Deltagergruppen er blevet udvidet for at hæve antallet af respondenter i de to spor. Det betyder, at 500 plejefamilier og 270 tilbud har haft mulighed for at svare på tilfredshedsundersøgelsen for 2019. Ud af de 500 adspurgte plejefamilier har 338 plejefamilier helt eller delvist besvaret spørgsmålene. Ud af de 338 plejefamilier er 47 plejefamilier blevet godkendt i 2019 og 291 er godkendt før 2019. 184 tilbud har helt eller delvist besvaret spørgsmålene. Der indgår 107 offentlige tilbud og 77 private tilbud i undersøgelsen.

I tilfredshedsundersøgelsen for 2019 svarer 89 % af respondenterne fra plejefamilieområdet, at de samlet set er meget tilfredse eller tilfredse med Socialtilsyn Midt. Kun 1 % svarer, at de er utilfredse eller meget utilfredse. På tilbudsområdet er 80 % af respondenterne enten tilfredse eller meget tilfredse, mens 6 % er utilfredse eller meget utilfredse.

Til sammenligning var den samlede tilfredshed med Socialtilsyn Midt 83 % i 2018. For plejefamilierne ligger tilfredsheden altså en smule højere, mens den er lidt lavere på tilbudsområdet. Tallene kan naturligvis ikke sammenlignes direkte på grund af opdelingen.

I tilfredshedsundersøgelsen udtrykkes fortsat stor tilfredshed på en lang række områder f.eks. med:

- Hvordan Socialtilsyn Midt medvirker til udvikling og forbedring af kvaliteten i tilbuddene til gavn for borgerne
- Information inden tilsynsbesøget
- Opfølgningen efter tilsynsbesøget
- Udførelsen af tilsynsbesøget
- Kommunikation og dialogen med tilsynskonsulenterne.
- Sammenhængen mellem grundkurset og godkendelsesprocessen

Respondenterne har mulighed for at give uddybende svar til de enkelte spørgsmål, og her fremgår det, at der overordnet set er tilfredshed med det, som leveres fra Socialtilsyn Midt i forbindelse med udførelsen af tilsynsopgaven. Indsatsen værdsættes af respondenterne fra både plejefamilieområdet og tilbudsområdet. I kommentarerne er der blevet lagt vægt på, at tilsynskonsulenterne:

- Er professionelle og fagligt kompetente
- Giver god sparring
- Er imødekommende og anerkendende
- Er venlige og hjælpsomme

I de uddybende svar gives der også udtryk for, at:

- Tilsynsbesøgene er med til at holde fokus på kvaliteten
- Tilsynsrapporten er et kvalitetsstempel på tilbuddets/plejefamiliens arbejde

Tilfredshedsundersøgelsen peger også på områder, hvor respondenterne er mindre tilfredse.

Dokumentationskravet forud for tilsynsbesøget er der, hvor respondenterne fra både plejefamilie og tilbudsområdet er mest utilfredse. I de uddybende svar gives der udtryk for, at dokumentationskravet er alt for ressourcekrævende og omfattende, samt at det ikke står mål med selve tilsynsbesøget. Dette er et område, som Socialtilsyn Midt løbende arbejder med inden for rammerne af lovgivningen.

Socialstyrelsens nye Tilbudsportal, som blev lanceret den 11. juni 2019, er også nævnt i de uddybende svar, hvor respondenterne udtrykker utilfredshed med det nye system. Overgangen fra den gamle til den nye Tilbudsportal har været vanskelig. Socialtilsynene varetager ikke driften af Tilbudsportalen, men anerkender at starten har været vanskelig. Socialtilsyn Midt indgår i et konstruktivt samarbejde med aktører fra Tilbudsportalen og de 4 andre socialtilsyn med henblik på at give tilbuddene og plejefamilierne den bedste vejledning og hjælp til at anvende Tilbudsportal

Silkeborg
K o m m u n e